

A scenic landscape featuring a field of tall, dry grass and wildflowers in the foreground. In the background, several large, mature olive trees with dark trunks and green foliage stand prominently. Beyond the trees, a calm body of water, likely a lake or bay, is visible, with a small town or village nestled along the shore. The sky is bright and clear.

Η Ηθική της Γης

του Aldo Leopold

Γιατί, πάνω απ' όλα,
η προστασία του περιβάλλοντος είναι ηθικό ζήτημα

Αφιερωμένο
σ' όσους αγάπησαν,
αγαπούν και θ' αγαπούν τη γη

Aldo Leopold (1887-1948)

Αμερικανός δασολόγος, οικολόγος και περιβαλλοντολόγος.

Μια από τις πιο σημαίνουσες προσωπικότητες στη διαμόρφωση της σύγχρονης περιβαλλοντικής ηθικής και του κινήματος για την προστασία της άγριας φύσης.

Στις ΗΠΑ θεωρείται ο πατέρας της σχολής της διαχείρισης άγριας ζωής.

Το 1935 ίδρυσε την Εταιρεία Άγριας Φύσης (Wilderness Society) που σε συνδυασμό με το έργο του Leopold σ' αυτή ήταν σημαντικοί πρόδρομοι του περιβαλλοντικού κινήματος και την καθιέρωση της πρώτης Ημέρας της Γης (22 Απριλίου 1970).

Υπηρέτησε για 18 χρόνια
στη Δασική Υπηρεσία των ΗΠΑ
κι εργάστηκε
σαν ελεύθερος επαγγελματίας
σε μελέτες άγριας ζωής
και θηραμάτων.

Το 1933 εξελέγη καθηγητής
διαχείρισης θηραμάτων
στο Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας
του Πανεπιστημίου Wisconsin
στο Madison.

Ζούσε σ' ένα ταπεινό διώροφο σπίτι
κοντά στο πανεπιστήμιο
με την οικογένεια του που τώρα
είναι επίσημο μνημείο
στην πόλη του Μάντισον.

Το 1949 δημοσιεύθηκε το βιβλίο του **A Sand County Almanac** που έχει διαβαστεί από εκατομμύρια ανθρώπων κι έχει συμβάλλει στην πορεία του περιβαλλοντικού κινήματος και στο ευρύτατα διαδομένο ενδιαφέρον για την οικολογία. Είναι ένας συνδυασμός φυσικής ιστορίας, σκηνογραφίας με λέξεις και φιλοσοφίας.

Στο τελευταίο του κεφάλαιο με τίτλο «**Η Ηθική της Γης**», ο Leopold όρισε μια νέα σχέση των ανθρώπων με τη φύση και διαμόρφωσε το πλαίσιο του σύγχρονου κινήματος για την προστασία του περιβάλλοντος.

Πίστευε ότι:

«Όπως η Κοινωνική Ηθική είναι πάνω από τα ατομικά οφέλη, έτσι πρέπει να δημιουργηθεί και μια Περιβαλλοντική Ηθική πάνω από τα οφέλη που αντλεί ο άνθρωπος από τη γη».

Αποστάγματα σοφίας από την «Ηθική της γης»

Η ηθική της γης απλά διευρύνει
τα όρια της κοινότητας ώστε να περιλαμβάνουν
το έδαφος, τα νερά, τα φυτά και τα ζώα,
ή συλλογικά: τη **γη**

Το ότι η γη είναι
μια κοινότητα είναι
μια βασική έννοια
της Οικολογίας,
αλλά το ότι
τη γη πρέπει
να την αγαπούμε
και να την εκτιμούμε, είναι μια επέκταση της Ηθικής

Ένα πράγμα είναι σωστό όταν τείνει να διατηρήσει
την ακεραιότητα, σταθερότητα και
ομορφιά της βιοκοινότητας.
Είναι λάθος όταν τείνει να κάνει το αντίθετο.

Η προστασία του περιβάλλοντος
Είναι μια κατάσταση αρμονίας
μεταξύ ανθρώπων και γης

Η ηθική της γης αλλάζει το ρόλο του Homo sapiens
από κατακτητή της γης σε απλό μέλος και πολίτη της.
Συνεπάγεται σεβασμό στους συνανθρώπους του
και σεβασμό για την ίδια την κοινότητα

Μια **ηθική** που συμπληρώνει και
καθοδηγεί την οικονομική σχέση με τη γη
προϋποθέτει την ύπαρξη μιας νοητικής εικόνας της γης
σαν βιοτικό οργανισμό.
Μπορούμε να είμαστε ηθικοί
μόνο σε σχέση με κάτι που μπορούμε να δούμε,
να νοιώσουμε, να καταλάβουμε,
ή αλλιώς, να πιστεύουμε.

Κράτα ένα πράσινο δένδρο
στην καρδιά σου
κι ίσως έρθει ένα αηδόني
Κινέζικη παροιμία

Η ηθική της γης δεν μπορεί να εμποδίσει
την αλλαγή, διαχείριση και χρήση των πόρων
αλλά επιβεβαιώνει το δικαίωμα τους σε διαρκή ύπαρξη
και, τουλάχιστον σε ορισμένα σημεία,
τη διαρκή ύπαρξη τους σε φυσική κατάσταση

Σε κάθε διαλογισμό μας,
πρέπει να εκτιμούμε τις επιπτώσεις μέχρι στην έβδομη γενιά
Μεγάλος Νόμος των Iroquois

Η ηθική της γης αντανακλά
την ύπαρξη μιας οικολογικής συνείδησης,
κι αυτό με τη σειρά του αντανακλά την πίστη
στην **προσωπική ευθύνη για την υγεία της γης**

.....

«Να αγαπάς την ευθύνη.
Να λες:
Εγώ μονάχος μου
έχω χρέος
να σώσω τη γης.
Άμα δε σωθεί
εγώ θα φταίω.»

Ν. Καζαντζάκης, Ασκητική

Τελικά, η προσωπική ηθική είναι η βάση της πολιτικής προστασίας του περιβάλλοντος. Είναι δύσκολο να κάνεις κάποιον, με την πίεση του νόμου ή των χρημάτων, να κάνει κάτι που δεν πηγάζει αυθόρμητα από την προσωπική του αίσθηση του σωστού και του λάθους ...

Ίσως το σοβαρότερο εμπόδιο στην εξέλιξη μιας ηθικής της γης είναι το γεγονός ότι το εκπαιδευτικό και οικονομικό μας σύστημα περισσότερο απομακρύνεται παρά πλησιάζει σε μια έντονη συνείδηση της γης. Ο 'μοντέρνος άνθρωπος' χωρίζεται από τη γη από πολλούς μεσάζοντες και από άπειρα τεχνητά 'μαραφέτια'. Δεν έχει ζωτική σχέση μ' αυτήν.

Γι' αυτόν (η γη) είναι ο χώρος
ανάμεσα στις πόλεις
όπου καλλιεργούνται φυτά.
Άφησε τον ελεύθερο μια μέρα στη γη,
κι αν το μέρος δεν τυχαίνει να είναι
γήπεδο γκολφ ή 'γραφική' περιοχή,
θα βαρεθεί αφάνταστα.
Αν μπορούσαν να παραχθούν
προϊόντα με υδροπονία αντί
για γεωργία, θα του ταίριαζε καλά.
Τα συνθετικά υποκατάστατα
του ξύλου, δέρματος, μαλλιού και
άλλων προϊόντων της γης
του ταιριάζουν καλύτερα
από τα φυσικά.
Μ' άλλα λόγια,

η γη είναι κάτι που το έχει 'ξεπεράσει'.....

Η περίπτωση να υπάρξει μια ηθική της γης
θα φαινόταν να μην έχει ελπίδες εκτός από μια
μειοψηφία που είναι σε φανερή επανάσταση
ενάντια σ' αυτές τις 'σύγχρονες' τάσεις

Πρέπει να είσαι η αλλαγή που θέλεις να δεις στον κόσμο
Μαχάτμα Γκάντι

Η ανάπτυξη μιας **ηθικής της γης** είναι τόσο μια διανοητική όσο και μια συναισθηματική διαδικασία. Η προστασία του περιβάλλοντος είναι στρωμένη με καλές προθέσεις που αποδεικνύονται μάταιες, ή ακόμα και επικίνδυνες, γιατί τους λείπει η κριτική κατανόηση είτε της γης είτε της οικονομικής χρήσης της γης.

Νομίζω είναι αυτονόητο, ότι όσο η ηθική μεθόριος μετατοπίζεται από το άτομο στην κοινότητα, τόσο το διανοητικό περιεχόμενο αυξάνει

Δεν θα επιτύχουμε ποτέ αρμονία με τη γη,
αν δεν επιτύχουμε απόλυτη δικαιοσύνη ή
ελευθερία για τους ανθρώπους.
Σ' αυτές τις ανώτερες βλέψεις,
το σημαντικό θέμα δεν είναι να επιτυγχάνεις
αλλά να παλεύεις (για να επιτύχεις).

Η ανώτατη αρετή
δεν είναι να 'σαι λεύτερος
αλλά να μάχεσαι
για τη λευτεριά
Ν. Καζαντζάκης, Ασκητική